

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Nemški fašizem.

Nemški fašizem je došel s Hitlerjem v Nemčiji na vlado. Fašizem kot pretiran nacionalizem (narodnostna pretiranost) ni nobena sreča za narod, kojemu sedi v zatilku, je pa nesreča za človeštvo, ker ogroža mir med narodi in državami. Katoliška Cerkev je narodnostno pretiranost kot produkt nekrščanskega egoizma (sebičnosti) in osvajaalne pohlepnosti vedno obsojala. Nemški škofje so se večkrat ostro izjavili zoper Hitlerjev narodni socializem ter svarili vernike pred njim, ker je neskladen s katoliškimi načeli. Še nedavno je monakovski kardinal dr. Faulhaber izdal obsodilno izjavo proti narodnemu socializmu. S takšnimi izjavami je nemški episkopat (škofje) storil veliko uslugo Evropi, ker jo je opozoril na nevarnost, ki ji preti od nemškega fašizma, še večjo uslugo pa je storil nemškemu ljudstvu samemu, ker mora najprej in najbolj občutiti zle posledice fašizma tisti narod, ki je iz njega vzrastel ter je v njem zavladal fašizem.

Revizionizem ruši mednarodno zaupanje ter izpedkopava mir.

Posledica Hitlerjevega prihoda na vlado je padec mednarodnega zaupanja. Zadnja leta se je to zaupanje, brez katerega je trajen mir nemogoč, začelo jačati in rasti. In iz ojačenega zaupanja je vzrastla pripravljenost za razorožitev posameznih držav. Namah pa je to zaupanje izginilo. Revizionizem = težnja po spremembi mirovniških pogodb, je razmajal temelj takšnemu zaupanju. Hitler je to svojo bistveno programsko točko proglasil kot točko v zunanjepolitičnem programu svoje vlade. Kar je kot agitator in organizator obljubljal, to bi rad kot nemški

Od Zangare ranjeni chikaški župan Čermak

kancler izvršil. Za zdaj je pokazal s prstom na Poljsko ter izrazil zahtevo, da mora izginiti poljski koridor do morja ter se morajo dotične pokrajine, v katerih povečini prebiva poljski živelj, zopet pridružiti Nemčiji. Da se kaj takega ne more zgoditi brez nove vojne, je jasno vsem, tudi Hitlerju.

Politika sile.

To je vzporednost metode v Hitlerjevi notranji in zunanji politiki: povsod je sila geslo in način izvrševanja. Te tedne, kar je Hitler na vladi, se je pokazal kot političarja nasilja. Nasilno je nastopil proti nemškemu parlamentu, ki ga je razgnal, če tudi se je prejšnja stališča parlamentarizma in demokracije boril proti Papenovi in Schleicherjevi vladi. Petkrat je nemško ljudstvo lani moralo na volišče, šestič ga je na volišče pognal Hitler. Nasilno je nastopil proti pruskemu deželnemu zboru in pruski deželni vladi, ker ni bila narodno-socialistična. Nasilno nastopa proti opozicionalnim strankam, katerim prepoveduje shode in ovira izdajanje časopisov. In da bo njegova lastna stranka lažje izvrševala nasilja nad drugimi, je dal po pruskem komisarju ministru Goeringu pruski policiji ukazati, da ne sme nastopati proti narodno-socialističnim napadalnim četam in jeklenim čeladarjem, marveč mora z njimi postopati vzajemno, ker je samo v vzajemnosti vseh narodnostnih sil rešitev Nemčije.

Vplivi na Avstrijo.

Vplivi Hitlerjevega kanclerovanja so se tudi pokazali v Avstriji. Kakor znano, ima Hitler, ki je po rodu Avstrijec, v svojem programu združitev Avstrije z Nemčijo. Če prav tega programa takoj ne more izvršiti, vendar je v njegovem smislu začel vplivati na vodstvo zunanje politike v Avstriji. To se je pokazalo o priliki spomenice z dne 11. februarja, ki sta jo Avstriji poslali Anglija in Francija v zadevi tihotapljenja orožja v Madžarsko preko Hirtenberga. Dočim je Avstrija prej kazala pripravljenost, ustreči želji male antante ter Anglije in Francije po vrnitvi orožja italijanskemu pošiljatelju ali njegovemu uničenju, pa je naenkrat avstrijska vlada našla, da je ta spomenica sestavljena preostro. Naposled se je na odločno zahtevo Anglije in Francije udala ter zagotovila, da vrne vtihotapljeno orožje in strelivo pošiljatelju.

Avstrijsko časopisje pa se je kazalo zelo razžaljeno ter med vrstami pretilo z Anschlussom (z združitvijo z Nemčijo).

Kako visoko prekipevajo nemško-nacionalna čustva.

Hitlerjanstvo osvežuje nemško-nacionalne duhove tudi izven mej Nemčije in Avstrije. Omenili smo v našem listu dne 8. februarja, da je »Deutsche Zeitung« v Celju priredila v svoji številki 2. februarja kanclerju Hitlerju nekako duhovno bakljačo. Ni bil to hipen podvig duha, marveč razpoloženje, ki traja naprej. Dne 5. februarja je posvetila hitlerjanstvu uvodnik z naslovom »Začetek nove dobe«. V njem opisuje zasluge nemške mladine za Nemčijo ter pripominja: »Radi tega je razumljivo veselje, ki je nastalo v Nemčiji in v vseh nemških srcih, ko je ta mladina . . . vendar enkrat prišla k temu, da ima kaj govoriti v tej domovini, da je prišla do vladne moči. Razumljivo je, da so moškimi in ženami tekale solze po licih, ko so 30. januarja slišali ime Adolfa Hitlerja.« Glede na razpust parlamenta piše navedeno glasilo za nemško manjšino v dravski banovini: »Prvo dejanje nove dobe v nemški državi in hkratu zadnje dejanje stare dobe je že tukaj. Državni zbor je razpuščen! Mislimo, da ne bo nikdar več oživel v stari obliki. Nova državna vlada je izkoristila velikanski vtis preobrata za to, da vpraša ljudstvo za mnenje: Kako krasno, da se ni obotavljala!« V tem nemškonacionalnem zanosu se list v starem losvonromovskem tonu zaleti v katoliški centum z besedami: »Možje so odklonili, da bi bili odvisni od črne internacionale in njene strpljivosti.« Nemškomanjšinsko glasilo za dravsko banovino si torej drzne psovati s črno internacionalo nemško katoliško stranko, ki ima največje zasluge za nemško

Frederick Roosevelt.